

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΠΟΡΕΙ...ΑΝ ΤΟ ΘΕΛΗΣΕΙ (του Αλέξανδρου Μπέλεση)

Το αίτημα για αυστηρότερο έλεγχο των οίκων αξιολόγησης, των hedge funds και της κερδοσκοπίας εξακολουθεί να τίθεται στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη. Παραθέτουμε μερικά αποσπάσματα – από την πρότυπη ηλεκτρονική εφημερίδα Social Europe Journal – που μας δίνουν μια πολύ συγκεκριμένη εικόνα για το πώς βλέπει την μεταρρύθμιση του χρηματοπιστωτικού συστήματος ένα προοδευτικό κομμάτι οικονομολόγων στην Ευρώπη και την Αμερική.

Ένα από τα συμπεράσματα είναι ότι οι πολιτικοί μπορούν να περιορίσουν την διεθνή κερδοσκοπία εάν το θελήσουν.

«Από το 1970, οι κοινωνικά άχρηστες συναλλαγές και η κερδοσκοπία έχουν γίνει η πιο επικερδής και κυρίαρχη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ένας νέος κανονισμός πρέπει να διασφαλίσει ότι οι τράπεζες θα επιστρέψουν στο νόμιμο ρόλο τους της παροχής κεφαλαίων σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Το έργο της εκ νέου σοβαρής μεταρρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα απαιτεί μια ηγεσία πολύ περισσότερο ικανή από ό, τι έχουμε δει μέχρι στιγμής στα μεγάλα έθνη.

Μέχρι τη δεκαετία του 1970, ο χρηματοοικονομικός τομέας στις περισσότερες από χώρες που ήταν καλά οργανωμένες συμπεριφέρθηκε καλά. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας ήταν αρκετά μικρός – **κάτω του 6 τοις εκατό του ΑΕΠ** στις ΗΠΑ. Υψίστατο για να υπηρετήσει το υπόλοιπο της οικονομίας. Με την απορρύθμιση, όλο και περισσότεροι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί στράφηκαν στην καθαρή κερδοσκοπία, με τη βοήθεια ακραίων τεχνικών μόχλευσης. Η διεύρυνση του Ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού τομέα έγινε αυτοσκοπός.

Μπορεί κάποιος να διαιρέσει το χρηματοπιστωτικό σύστημα σε τρεις ευρείες αρμοδιότητες:

- Να παρέχει πίστωση σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά,
- Να συνδέει τους επενδυτές με τους επιχειρηματίες,
- Αρμοδιότητες καθαρά εμπορικές και κερδοσκοπικές.

Το ιστορικό καθήκον των κυβερνήσεων αυτή την εποχή δεν είναι μόνο να αποθαρρύνουν ή να απαγορεύουν τις επικίνδυνες πρακτικές, αλλά να μεταβάλουν ριζικά το επιχειρηματικό μοντέλο των μεγάλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, είναι να **θμελιώσουν την αποτροπή της κοινωνικοποίησης των ζημιών των κερδοσκόπων**. Η κερδοσκοπία, στο βαθμό που επιτρέπεται σε όλους, θα πρέπει να είναι αμιγώς ιδιωτική δραστηριότητα, και θα πρέπει να αποθαρρύνεται. Συνεχίσουμε να βλέπουμε μεγάλες κεντρικές τράπεζες να επιδίδονται σε κερδοσκοπικές δραστηριότητες. Αυτή είναι μια συνταγή για την επόμενη φούσκα της οικονομίας.

Η μεταρρύθμιση της νομοθεσίας που εγκρίθηκε πρόσφατα από την αμερικανική Βουλή των Αντιπροσώπων είναι υπερβολικά αδύναμη. Δεν περιλαμβάνει σοβαρούς ελέγχους στα παράγωγα, ή ουσιαστική μεταρρύθμιση των οργανισμών πιστοληπτικής αξιολόγησης. **Αφήνει σχεδόν άθικτα μερικά είδη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όπως τα hedge funds και τα private equity firms.**

Διατηρεί τα δόγμα «πολύ μεγάλο για να το αφήσουμε να αποτύχει», και θέτει την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ στο ρόλο του " ρυθμιστή συστημικού κινδύνου».

Ένας **μύθος** που απενεργοποίησε τις κυβερνήσεις τα τελευταία χρόνια ήταν η παραδοχή ότι, λόγω της παγκοσμιοποίησης, οι εθνικές κυβερνήσεις είναι σχετικά ανίσχυρες για να ρυθμίσουν τη ροή του χρήματος. Οτι κάθε έθνος το οποίο θα προσπαθούσε να ρυθμίσει τις αγορές απλώς θα αποτύγχανε λόγω των υπερράκτιων επιχειρήσεων. Αλλά η πραγματικότητα είναι ότι η **Κίνα και η Ινδία σε μεγάλο βαθμό δραπέτευσαν από τις συνέπειες της οικονομικής κατάρρευσης, επειδή απλά δεν επέτρεπαν στις τράπεζές τους την κυκλοφορία «εξωτικών τίτλων»**. Η Ινδία χρησιμοποίησε τις ποινικά δεσμευτικές υποχρεώσεις δημιουργίας ενός απαραίτητου αποθεματικού για κάθε τράπεζα.

Οι κινεζικές τράπεζες δεσμεύονται να μην εφαρμόσουν πρακτικές της αγοράς όπως είναι η χρήση τεχνητά χαμηλών επιτοκίων για τις ευνοημένες επιχειρήσεις. Η κινεζική κυβέρνηση αντιλαμβάνεται ότι η λειτουργία των τραπεζών είναι η παροχή κεφαλαίων στις επιχειρήσεις, και όχι η κερδοσκοπία. Θα ήταν σίγουρα χρήσιμο αν τα μεγάλα έθνη θα μπορούσαν να συμφωνήσουν σε μια πιο αποτελεσματική Βασιλεία ΙΙΙ, με πιο συνεπή και επαρκή υποχρέωση για τήρηση των ελάχιστων αποθεματικών κεφαλαίων ή ενός καθολικού φόρου Tobin.

Για να ολοκληρώσω:

- Οι τράπεζες πρέπει να επιστρέψουν στο θεμιτό ρόλο τους για την παροχή κεφαλαίων προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.
- Οι επενδυτικές τράπεζες και οι εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων θα πρέπει να επιτρέπουν στο θεμιτό ρόλο της χρηματοδότησης νέων επιχειρήσεων, επεκτάσεών τους και τις μεταφορές κυριότητας.
- Το ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο, όπως ορίζεται σήμερα, ως επί το πλείστον, είναι παρασιτικό και οι κατάλληλες αλλαγές στη φορολογική πολιτική θα πρέπει να αποθαρρύνουν στο σύνολο του αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο.
- Τα Hedge funds (αμοιβαία κεφάλαια υψηλού κινδύνου) υπάρχουν μόνο ως συνθέσεις κεφαλαίων που διαφεύγουν του κανονισμού. Δεν προσφέρουν τίποτα στην καθαρή οικονομική ευημερία και θα πρέπει να αποθαρρύνονται ως επαγγελματικές δραστηριότητες.
- Τα παράγωγα, όπως των «δικαιωμάτων προαίρεσης» και «μελλοντικών αναγκών» πρέπει να περιορίζονται στον νόμιμο ρόλο τους για την παροχή φραγμών σε εμπορικούς χρήστες κατά της διακυμάνσεως των τιμών – και δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως υψηλή μόχλευση των μορφών τυχερών παιχνιδιών. Η φορολόγησή τους μπορεί να αποθαρρύνει τις εξαιρετικά βραχυπρόθεσμες συναλλαγές.
- Οι εθνικές κυβερνήσεις, **εάν επιδείξουν πολιτική βούληση**, μπορούν να επιτύχουν περισσότερα από ότι μέχρι τώρα. Θα πρέπει να είναι προφανές ότι **το σύνολο σχεδόν των προτάσεων αυτών είναι πολύ εκτός του τρέχοντος πολιτικού λόγου. Είναι καθήκον μας να τις καταστήσουμε ένα κίνημα»**.

Το παρόν κείμενο αποτελεί αναδημοσίευση από την ιστοσελίδα της MKO Share The World's Resources (<http://www.stwr.org>)

Οι επιλογές έγιναν από το άρθρο του Robert Kuttner, συνιδρυτή και νυν συνεκδότη του The American Prospect. Αυτό το άρθρο αποτελεί μέρος του βιβλίου «Μετά την κρίση: προς ένα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης», γραμμένο από τους Andrew Watt (ETUI) και Andreas Botsch (ETUI / CES), που εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Συνδικαλιστικό Ινστιτούτο (ETUI).

Σύνδεσμος στην πρωτότυπη πηγή

14 Ιουνίου 2010

Μετάφραση: Αλέξανδρος Μπέλεσης

Μέλος της MKO Σόλων

info@solon.org.gr